

Aust-Agder Turistforening

DNT Sør

Naturvernforbundet
i Agder

NJFF
Aust-Agder

NJFF
Vest-Agder

Norconsult v/Sara Sabelstrøm Øen
Postboks 1257 Vika
0111 Oslo

Kristiansand, 3. mars 2022

Dette brevet sendes på vegne av 4H Agder, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen.

Forum for natur og friluftsliv Agder (FNF Agder) er et samarbeidsforum mellom flere interesseorganisasjoner i Agder, og representerer nærere 23 000 natur- og friluftslivsinteresserte personer i alle aldre.

E39 Ytre ringvei

Innspill til utvidet planområde for detaljregulering av E39 Ytre ringvei - Øygardsvannene

Vi viser til varsel fra Nye Veier, om utvidelse av planområdet ved Øygardsvannene for detaljregulering for E39 Ytre ringvei i Kristiansand kommune, og vil komme med følgende innspill:

- En utfylling av Øygardsvannene med masseoverskudd må konsekvensutredes på samme måte som andre berørte arealer, og vi ber om at Nye Veier velger lokaliteten der det vil gjøre minst skade å deponere steinen
- Det må gjøres grundige utredninger rundt naturverdier og friluftsliv i forbindelse med den videre planleggingen
- Vi ber om at Nye veier har en helhetlig tilnærming til vannmiljøet, og tar med nedenforliggende vannforekomster til utløp Kristiansandsfjorden i sin konsekvensutredning
- I tillegg til konsekvensutredninger må det utredes hvilke avbøtende tiltak som kan redusere konsekvensene av massehåndteringen, der man kompenserer for friluftslivsområdene og naturverdiene som blir skadelidende eller går tapt
- På deler av strekningen er det forventet å påtreffes syredannende bergarter. Det må settes krav om at utfyllingsmassene skal være rene og ikke inneholde bergarter som kan medføre skader og ulemper for vannmiljøet nedstrøms deponiene.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
agder@fnf-nett.no | Postboks 101, 4662 Kristiansand S | 91 81 64 71
organisasjonsnummer 914 046 831 | www.fnf-nett.no/agder

Bakgrunn

Planprogram for detaljregulering for E39 Ytre ringvei ble vedtatt i september 2021. Formålet med planarbeidet er å legge til rette for bygging av firefelts motorvei med fartsgrense 110 km/t rundt Kristiansand sentrum. E39 Ytre ringvei skal avlaste dagens hovedveisystem gjennom Kristiansand sentrum og bidra til et mer effektivt og mindre sårbart stamveinett mellom Østlandet og Vestlandet. Selve konsekvensutredningen tilhører neste planfase, og en ferdig utredning vil følge planforslaget når det legges ut på høring/offentlig ettersyn.

Planarbeidet bygger på kommunedelplanen (KMD) for Ytre ringvei vedtatt i 2016, men avviker fra KMD ved at løsningen går i tunnel under Otra og videre under Dalane. Det er derfor forventet at byggingen vil generere et større masseoverskudd enn anslått i KMD. I det videre reguleringsarbeidet for Ytre ringvei ønsker Nye Veier å vurdere om arealer ved Øygardsvannene kan være egnet til å håndtere overskuddsmasser og fungere som alternativ til deponering ved Glitre/Storheia. Det aktuelle arealet er ikke innenfor området det tidligere er varslet reguleringsarbeid for.

Generelt

Nye E39 skjærer gjennom den nordlige delen av Vågsbygdmarka, med Mjåvatn industriområde liggende på nordsiden av traseen. To av Øygardsvannene blir liggende mellom industriområdet og veien, adskilt fra det tredje Øygardsvannet, Fossevann og resten av Vågsbygdmarka.

Klimautslipp og arealendringer er de største utfordringene verden står overfor, der begreper som klimakrise og naturkrise brukes. Bevaring av natur er nødvendig for å ivareta naturmangfold og økologiske funksjoner. På den måten kan økosystemtjenester som rent vann, friluftsliv, flomdemping og pollinering opprettholdes.

I Vann-nett tilhører Øygardsvannene vannforekomsten *Møllebekken (022-823-R)*, et større bekkefelt der vann fra Øygardsvannene renner gjennom Fossevann, Mjåvatn og Farvatnet før utløp til vannforekomst *Songdalselva - Samløp Sogna og Gumpedalselva til Brennåsen (022-687-R)*. I denne vannforekomsten har Mjåvatn utløp til bekk som renner gjennom Mjåvatn industriområde før utløp til Farvatnet. I praksis har Mjåvatn utløp til vannforekomst *Bukksteinsvannet (021-11569-L)* gjennom *Bukksteinsvannet - Indre Fiskåvannet bekkefelt (021-11569-L)*. Vannforekomster nedstrøms Bukksteinsvannet er bl.a. *Indre Fiskåvannet (021-66550-L)*, *Fiskåvannet (021-66551-L)* og *Fiskåbekken regulert (021-1422-R)*, som har utløp til *Kristiansandsfjorden-indre havn (0130010302-2-C)*.

Vannforskriften har som hovedformål å beskytte, og om nødvendig forbedre eller gjenopprette, tilstanden i vannforekomster, med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god tilstand. Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, jf. vannforskriften § 4. Forringelse av vannforekomsten kan kun tillates dersom det foreligger adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

Øygardsvannene inngår i fellesfiskekortet i Kristiansand. Vi ber om at en utfylling av Øygardsvannene med masseoverskudd konsekvensutredes på samme måte som andre berørte arealer, da en utfylling vil ødelegge naturverdiene her for alltid. Samtidig ber vi om at Nye veier har en helhetlig tilnærming til vannmiljøet, og tar med i konsekvensutredningen hvordan vannforekomster nedstrøms Øygardsvannene helt til utløp Kristiansandsfjorden vil bli påvirket av utfyllingen.

Naturverdier i det utvidede planområdet

Ifølge Miljødirektoratets kartløsning Naturbase, er det ikke registrert viktige arter og naturtyper i vannene som blir berørt av de omsøkte tiltakene.

Vi vil understreke at det ikke er nok at hensyn til natur og miljø kun skal baseres på kjent kunnskap. Det finnes mye kjent informasjon om klima og natur- og friluftslivsverdier i databaser som naturbase.no, artsdatabanken, ut.no med flere, men det er langt fra utfyllende. Derfor er det viktig at det gjøres nye kartlegginger og grundige feltundersøkelser av naturmiljø og friluftslivsverdier.

Friluftslivsverdier i det utvidede planområdet

Øygardsvannene inngår i fellesfiskekortet i Kristiansand og har som ett av flere vann i Vågsbygdmarka blitt kultivert i en årrekke. De har vært kalket, og Kristiansand jeger- og fiskerforening la ned hundrevis av dugnadstimer for å opprettholde en god fiskebestand for noen år tilbake. De siste årene har det ikke vært nødvendig å kalke. Vi ber om at det blir gjort tilleggsundersøkelser før et vedtak om å fylle igjen Øygardsvannene, da dette vil ødelegge naturverdiene her for alltid, og vannmiljøet i nedenforliggende vann kan bli forringet.

Vågsbygdmarka er det vestligste av de regionale friluftsområdene rundt Kristiansand by. Området har et godt etablert stinett, og er turområde for en betydelig del av befolkningen i Kristiansand. En utfylling av Øygardsvannene vil medføre enda større arealbeslag i et allerede forringet område.

Massehåndtering

På deler av strekningen er det forventet å påtreffes syredannende bergarter. Det må settes krav om at utfyllingsmassene skal være rene og ikke inneholde bergarter som kan medføre skader og ulemper for vannmiljøet nedstrøms deponiene.

Behov for konsekvensutredninger

En utfylling av Øygardsvannene med masseoverskudd må konsekvensutredes på samme måte som andre berørte arealer, og vi ber om at Nye Veier velger lokaliteten der det vil gjøre minst skade å deponere steinen. Det må gjøres grundige utredninger rundt naturverdier og friluftsliv i forbindelse med den videre planleggingen. Vi er klar over at metoden for vurdering av ikke-prissatte virkninger tar utgangspunkt i etablert praksis og Håndbok V712 om konsekvensanalyser. Det synes ofte vanskelig å gi et likt sammenligningsgrunnlag i den etablerte praksisen ved sammenligning av prissatte og ikke-prissatte verdier. I tillegg til konsekvensutredninger må det også utredes hvilke avbøtende tiltak som kan redusere konsekvensene av massehåndteringen, der man kompenserer for friluftslivsområdene og naturverdiene som blir skadelidende eller går tapt.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder

Camilla Moseid
Koordinator
FNF Agder

Kopi til Kristiansand kommune, Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder